

Подунавка из-лази сваке Недеље у вече, и кошта за целу годину 5 фр. ср. за поду 2 ф. 30 фр., на три месеца 1 ф. 15 кр. без поштарине с поштариномъ 1 ф. више.

Предброити се може код сваке ц. к. поште. Изъ внутрености Србије нека изволе у плаше-нимъ писмама съ новцима на књиџару Госп. В. Валожића обратити се.

Мануела.

(Свршетакъ.)

„Законъ учи,“ рече сасма ревнисто, „да се никаква зломъ постигнута цѣль не може ослободити грѣха. . . Шта више наставља свагога, да се одъ злочинства у колико веѣма може уклани и вели да е то неизгладимый грѣхъ, за кои ће не само и онај, кои е таково што учинио страдаи, веѣ и сами потоци истога; и да е то паклена казнь. Съ Богомъ.“

„Изъ овы речій могло би се извести, да е Донъ Филипъ,“ рече живописаць носеѣиј подъ љазухомъ парчадъ свога штапа, „као и жена му придворный богомоляць. . . . А да како ће се ови о светимъ дѣлима препирати?“

„Тако е, господине,“ рече озбиљно Исидоръ.

„Али доиста,“ продужи вештакъ, . . . „Якѣсамъ могао ни едну женскиню да погледимъ, која нѣ имала лепъ стаць. . . . А како е то могуће, да е Мануела тако яко обчараваюћа? Якѣслимъ да ово осеѣанъ, кое ме на ма при погледу какве женскинь зграби, долази одъ самогъ поднебѣя?“

„Да ли се вы тога страшите?“ ушпта Ѣзуитъ.

Донъ Филипъ иѣаше поредъ кола.

„Мануела,“ рече сасвимъ променутимъ гласомъ, „ты си онај образъ наручила?“

„Не!“

„Ты ѣшь твоє ученѣ молитвиј држати одъ десетъ сатѣй, па до подя ноћи?“

„Да.“

Филипъ иѣрсе одо крозь шуму къ потоку Ароу, преко ѣурице и упути се крозь љвадъ ѣуфи.

Кадъ ѣшло, отаць Исидоръ и живописаць доѣхаша кодъ куѣе Т. ѣиеве. Иезила дочека ѣа на краю шумице и безъ по муке уведе ѣа спаваѣу собу на горѣмъ спрату, гдѣ е одма спремѣо, да свой започетый посао продужи. Отаць Исидоръ небоѣиј се никаквогъ подозрѣня доѣе крозь дворану. Кадъ га е Мануела спазила, похити у собу Дона Филипа

да се за време учѣня молитвиј съ нѣмѣ опрости; но врата одъ Филипове собе была су затворена. Яко неспокойна прими свое госте. — После едного часа одъ прилике доѣе Иезила кодъ нѣи у собу, и рече Ѣзуиту: „Отче, еданъ землѣдѣлаць изъ Санта-фе дошао е да васъ моли да поѣдете съ нѣмъ и да супругу иѣговогъ арендатора, коя е на смрти, причестите.“ Исидоръ съ места устане, и меѣутимъ, замоли живописца да ови свой посао за време иѣговогъ одсудства продужи.

Исидоръ пзишавши напољъ стане на све стране разгледати, небыли тога кои га тражи спазио, кадъ у истый ма пзиѣе изъ оближѣгъ дуга грдна людина носеѣи на глави кожный великий судъ напуѣнъ нечимъ, а тако исто исподъ мишке еданъ цакъ. Одъ яко на очи натученогъ шешира текъ се овлашь могло дознати да е савъ быо гаравъ. Непознаваюћи ову грдосѣю почне зебети особито кадъ му истый громовнимъ гласомъ „добро вече“ назове. —

„Брате! Ниси ли ты онај землѣдѣлаць, изъ Санта-фе?“ рече Исидоръ.

„Ко то треба да зна?“ — одговори.

Ѣзуита нѣе быо одвеѣтъ плашљивъ; али опетъ почне у себи страовати и садъ се упути преко ѣурице што е брже могао, освртаюћи се непрестано, еръ се страшио, да га непознатый не свали у потокъ, кое е лако могло быти, докъ е преко истога прелазѣо. Црнаць поѣе за нѣмъ и мало подаль скине кожный судъ и цакъ. Исидоръ се у исто време окрене да види шта овай ради.

Но чимъ се окренуо, странаць му на еданъ путь у субомъ скочи, башъ као разярѣный ягуаръ. За тилый часакъ стану се по делѣни корпрати. Отаць Исидоръ, премда е быо у борѣни доста вештъ, почемъ е у млаѣмъ годинама гимнастику и рванъ у ѣзуитскимъ школама упражнявао, опетъ е морао подлеѣи грдной ячини странаца, и непрестано очекивао да га истый мачемъ, кои е у руци држао пробурази.

„Скидай аљине, лупежу!“ повиче странаць бубаюћи га непрестано песницѣма.

Отаць Исидоръ скине горню аљину.

„И прслукъ!“ загряи странаць.

И овай путь послуша га свештеникъ.

„Даль и кошулю!“

„Заръ оѣешь да свештеника обезчестить и да га гологъ оставишь!“ продере се Исидоръ, дошавши у ярость и зграбивши руку разбойника у којой е мачъ држао.

Опетъ обори Ѣзуита на землю, коме ораменяке изкида и кошулю на хиљаду комада подере. У исто време саспе му на главу ону течность, кою е у кожномъ суду носѣо. Ѣзуитъ потомъ сасвимъ изнурѣнъ устане и стане брисати густу течность съ очѣю.

Странаць е држао кожный судъ у рукама и непрестано обилазио око немоћногъ, синаюћи едѣнако течность на местѣма гдѣ ова допрлѣниє. Исидоръ быяше савъ умазанъ тако реѣи одъ главе до пете. Кадъ га е овако добро намазао узме перѣмъ напуѣнный цакъ и изручи га на иѣга. Отаць Исидоръ буде за неколико тренутака у особито чудовиште преобраѣенъ, у исполнѣску птицу. Да бы се овога яда што пре курталѣсао упути се Исидоръ онако нагрѣенъ у Санта-фе, коя е варошь одъ иѣга одъ прилике 300 коракляи удалѣна была. Идући трудѣо се непрестано пера и прну течность съ лица да скине. . . .

Злочинаць одо кодъ потока, опере се. Завѣтѣмъ бацѣ цакъ и кожный судъ па похита што е брже могао своѣю куѣи, гдѣ после неколико тренутака доѣе и у своѣю се соби заключа. То е быо Донъ Филипъ; онъ е знао да ће овай догаѣай найманъ за 24 сата по целой вароши Санта-фе на све стране пуѣи, па тако да бы се прикрио, легне. И то е мислѣо, да Веракрусански свештеници Исидора у свой редъ више неѣе примити, и дозволити му да у олтарь господѣи приступи, веѣ да ће се побринути, да га што пре у колико е веѣма могуће одъ нѣи удаде. А како бы се могла „птица“ сакрити, помислѣи, кадъ га мораю прво иѣгови укуѣани видити, па кадъ ови виде онда е явно по целомъ Мексику. — Тако исто не може се ни у гостѣици кодъ „Ор-

ла,“ гди е Хекторъ Мартинъ седю, сачувати, а да га нико не види. . . .

Отацъ Исидоръ онако нагрѣнъ идужи у Санта-фе пође у сукомъ едномъ кириѣи, кои се са свои 4 — 5 натоварены мазгій збогъ одвећъ велике врућине нођу на путъ кренуо, како бы по ладу у Акапозикъ дошао. Истий кириѣи, кадъ е Исидора спазю яко се уплаши и повиче: „Стани, неиди далъ!“ И у истий ма обори га карабиномъ. На гласъ пушке стеку се изъ околине люди и стану отца Исидора загледали. —

За ово време Хекторъ Мартинъ прилѣжно е радю ликъ Јозитинъ и хитао, небы ли га што пре свршио. Кадъ е свой посао већъ довршио опрости се съ Мануеломъ и Јозитомъ и дође у Санта-фе башъ онда, кадъ се народъ око яко ранѣногъ Исидора сакупио и тражио, небы ли јадника како му драго излеѣио.

Кириѣио предади су были суду као убийцу. После дугогъ мученя и испытиваня дознаду, да кириѣи не томе узрокъ, почемъ е онъ пушку на нагрѣногъ отца изъ превеликогъ страха опалио, и да га онъ не онако наружио. И да бы се овомъ у трагъ ушло, збогъ чега е народъ яко огорченъ быо, непрестано су мотрили и све на кое су подозревали мукама предавали.

Найпосле почну подозревати и на самога живописца Хектора Мартина, кои е заедно съ поменутиѣмъ отцемъ изъ вароши у шетню отишао и кои се у варошь натрагъ текъ онда повратио; пошто се овакова несрећа съ нѣмѣ догодила. Хекторъ нинаманѣ о томѣ не сумняјући спреми се да иде у Веракрусъ. Но истогъ вечера јошгъ кадъ се спремао одзову га у судъ и затворе. Да бы се ове неволѣ ослободио напише изъ затвора Мануели и Јозити слѣдуюће неколико врстий:

Ваше Высочество!

„Догађай, кои се са несрећнимъ отцемъ Исидоромъ случю безъ сумнѣ, мислимъ, да вамъ е већъ познатъ. Я се као обтуженикъ налазимъ у затвору у Санта-фе, па да бы се ове беле и опасности мога живота избавио, позивамъ се на Ваше Высочество, коя су у станю да ме овога ослободе. У осталомъ Вашъ одговоръ очекуемъ свакогъ тренутка.“ —

Овай догађай яко упрепасти Мануелу, коя съ места помисли да е то масло Дона Филипа, почемъ е онъ отцу Исидору много пребацивао и прегю. Затимъ оде кодъ Филипа, кои е у другој соби быо и преда му писмо, кое истий ладнокрвно прочита и поврати јој га.

„Шта се то догодило?“ ушгта после дугогъ ћутаня.

„Да, то и я пытамъ! — Заедно ћемо имати да одговарамо. Само ты ме морашъ съ Јозитомъ у Санта-фе допратити, да предстанемъ суду.“ —

Донъ Филипъ заповеди те кола дођу и после краткогъ времена у Санта-фе предъ судомъ се зауставе. Овде Филипъ ступивши са женскињама у тавну собу, спазю предъ судюмъ на а-

сталу свой мачъ, кои е кодъ потока, борећи се са Исидоромъ у трави заборавио.

„Я самъ пропао!“ проумла Филипъ, кадъ е мачъ спазю и Мартина привели.

Мануела лице отца Исидора, кои е овде на носилама лежао, сасвимъ жалостно погледи.

„Ты оѣешъ дакле да ме упропастишъ!“ проумла Филипъ и јошгъ дола: „Пре него г. Мануела и г. Јозита на испытъ узете буду, молимъ да јошгъ кою речъ съ нѣма насамо проговоримъ!“

Яко намрщенный полицай одведе јѣ у вѣдну малу собу.

„Ты си дакле тай!“ рече Мануела одвећъ озбиљно. „Ты си наравно већма кривъ него ли онай будаластый кириѣи!“

Филипъ клекине предъ нѣомъ.

„Обтужи твою лепоту и мою пламтеђу любовь; окривлюй злочине мисли овогъ свентеника; само Мануела немой, да ме упропастишъ. . . .“
Мой е живогъ садъ у твоимъ рукама и Јозитинимъ. Вы ћете ме спасти ако само засведочили будете, да самъ я за то време съ вама быо. . . .“

„Ты дакле на то идешъ да се мы огрешимо и да кукавний Хекторъ на правди Бога погине,“ рече Мануела. „Я нећу да се криво купнемъ. Хекторъ е за то време кодъ насъ быо и Јозиту малао. Проклетъ быо и онай часъ кадъ смо га повзвали! Садъ морамо да гледамо како ћемо се и мы предъ светомъ опрати, почемъ е сведокъ нашегъ поштена убийствъ. — Ёръ ко ће веровати да смо се мы малале? светъ као светъ онъ ће сасвимъ друго изъ тога заключавати и толковати. . . . А ты, несрећный Филипе, ты идолу мога срца. . . . Е, кадъ бы дао Богъ да отацъ Исидоръ оздрави. . . . Ено, онъ јошгъ по мало дѣше, всеблагий Творацъ шта не може учинити. . . . Али Филипе“ — повиче торжественно, „желила бы да моя лепота у усамлѣномъ манастиру угине, и да сяюзъ брачный, кои те е на убиство побудю, за свагда разрѣшенъ буде. . . . Ево ти последний полюбацъ, последний коити на земљи даемъ.“

Мануела уведе Филипа и да му Јозитину руку, па ѡяда искаже предъ судюмъ, што е знала. . .

После краткогъ времена отацъ Исидоръ оздрави и Дона Филипа изъ затвора пуште, кои одма види у Санта-фе свою милу Мануелу као кадлуђерицу у капели св. Урзулине. Хекторъ се венча са Јозитомъ и наслѣди гдно имашѣ. Донъ Филипъ не могао ово никако у Мексику гледати, па зато се наскоро пресели у Бразилю, гди е после дуго јошгъ живю. После неколико година добіе Мануела слѣдуюће писмо одъ Филипа:

Мануела!

„Я намеравамъ, да се са живоготъ растанемъ. Отацъ Исидоръ казао ми е јошгъ оногъ дана: да се рѣаво дѣло самимъ слѣдствомъ подиже и да злочинцу ништа друго неостае, до проклетство грѣха, докъ цену свои дѣла самимъ

поступкомъ неизгуби. . . . Я исповедамъ мою незаборавиму любовь къ теби Мануела и. . . .“

Написавши ово неколико речи изданае.

А. Ст.

Долазакъ Месіе.

Чуй! какъ муѣ крозь небеса сичу
И громови страовито ричу;
Како небо жаркомъ ватромъ гори
И одекъ се крозь дубраве хори?
Милый отче, да отворимъ прозоръ,
Муѣ сѣ ближе, то е пѣговъ данъ!
Нама валя дати на пѣгъ позоръ,
Онъ ће насъ одвести у Канаанъ!

Тамъ, гдѣ влеко сѣ сладкимъ медомъ тече,
Сунце ярко гдѣ јошгъ яче пече,
Воће гдѣ се златнимъ плодомъ сія,
Тихий вѣтрић гдѣ грапе повія,
Гдѣ мирисна, а у немой туги,
Виткостасна вѣла јошгъ се нія,
Кѣо приповѣсть одъ вѣкова дуги
Одъ дальногъ времена памъ дія.

Гдѣ гласъ дже свой труба жестока
Соломона великогъ пророка,
Гдѣ се божа ясность къ небу дже,
И слава му сѣ у пѣсмама ниже,
Гдѣ одъ жаркогъ юга до запада
Бховъ народъ на колена пада,
И у збору жертву му принаша,
Тамъ се пружа намъ спасеня чаша!

Чуешъ, како стрѣла петь сичу,
И громови како страшно ричу;
Месіе намъ шалъ небо доле,
Да избави насъ онъ, еръ насъ воле.
Милый отче, прозоръ пекъ сѣ отвори
Чуй гласъ спася съ небеса се ори,
Самъ громъ явля, да е дошо данъ
Да насъ онъ одведе у Канаанъ!

Оставъ прозоръ, не отварай сине,
Съ громомъ онай, неслази сѣ высине;
Онъ ће доћи, кадъ намъ дође лето,
Кадъ сѣ испуни пророчество свето: —
Кадъ сѣ почвемо меѣ собомъ любити;
Тадъ ће голубъ съ неба явитъ данъ,
Тадъ ће земљи равна небу бити,
Цѣла земля, сылко, нашъ Канаанъ!

Кадъ нашъ свіетъ братска права пружа,
Родъ нашъ више кадъ злату неслужу;
Християнцу кадъ робски не дворю: —
Већъ за добра дѣла духомъ гори: —
Тадъ ће, сылко, доћи мило време,
Тадъ ће доћи онай светый данъ,
Тадъ ће сѣ скинутъ и сѣ насъ робско брече,
Тадъ ће савъ свѣтъ бити нашъ Канаанъ!

Онда, дѣво, вране ваше косе
Китге рукомъ, мовромъ јошгъ одъ росе.
Онда садъте кринскій цвѣтъ по стази,
Кудъ голь светый Месіе пролази.
Ёръ на свакомъ цвѣту садъ ово,
Види ћете трагъ и слезу вѣсто;
Тадъ ће сваки данъ битъ пѣговъ данъ
Цѣла земля, дѣво, нашъ Канаанъ!

Мета

Славный поетъ

Римскій совѣтникъ Гравина, омазанъ мршавъ
старъ некій господинъ, отиде на краю месобја безъ
да га е ко познао на Корзо у Риму, гдѣ се неколици
людиѣ са свакоякимъ забавама увеселяваше и слу-
шаше певанѣ едногъ младића, кои е врѣлѣногъ

гласъ и сасвимъ повольно певао. Сабіена гомила слушаоца обколяваше га и малый совѣтникъ немогаше га лично познати. И онъ е было као очаранъ пріятнымъ гласомъ, а исто тако и угодность импровизиранихъ песама и ѣговы здраво му се допадалаше. Найпосле кадъ избіе петый сать и звано зазване на молитву на цркви св. Петра, наскоро се Корзо одъ людій очисти, и Гравина хтеле се прикучити младимъ певачу, кои га садъ видивши именовъ зовне и са неколико стихова поздрави.

„Како то?“ пыташе Гравина „ты мене познавшъ, а ко си ты?“

„Дете народа,“ одговори певачъ.

„И као што я по одѣлу видимъ, спроче. Зато узми овай дукатъ, добрый певачу, и потроши га како за болъ знашъ.“

Младимъ поцрвени при овимъ речима и ватра му изъ очію севаше. „Я нисамъ просякъ,“ одговори гордо, и уклони се брзо одъ Гравине. Затимъ отиде на тако звану марвену пѣяцу, куда му и совѣтникъ таки послѣдуе.

На пѣяци стаяше много света но не весело, него мумлаюћи и грдећи се.

„То е башъ праведно,“ повиче една жена изъ гомиле, „то е казнь за преѣшанный вашъ животъ. Кадъ су іошъ младе и лепе незнаю одъ надиманя како ће разкошніе живити, а кадъ ий постигне казнь и кадъ допаду бѣди шака, онда немаю моћи да се истргну.“

„Ахъ“ уздичесше увреѣна „то е истина, но мое невинно дете, моя Юлія, шта ће она; имайте сажажнія!“

Овай часть протураю се и Гравина и младый импровизаторъ крозь густу гомилу людій и смотре жену, кою су пребациванымъ обасипали. Она е была іошъ млада но порушена и бѣдно одевена.

Наеданпуть се зачуе гласъ младогъ певача: „О вы жене,“ говораше онъ, „оѣте да будете христіянке а немате къ томе потребне узаймне любви. О майке, сеѣайте се дече ваше и неодреците сиротой майци леба за скапаваюће ибно дете.“

Гласъ говорещегъ у целомъ Риму познать произведе одна почивку. Онъ се садъ прикучи къ безпомоћной и извуче изъ торбе комадь леба.

„Его узми мою вечеру“ рече онъ, „я фу сутра слађе доручковати.“

„Богъ ти то наплатіо, великодушно дете,“ одговара гладна и жельно гризаше датый іой комадь. „Но Боже мой, то ніе доста. Я морамъ ићи стрицу у Тарму, а немамъ путногъ трошка.“

„Некъ ме Господъ Богъ съ неба оснажи“ рече народно дѣте и одна се стави предъ несреѣнну и почне певати читаву суру импровизиранихъ стихова са своимъ ватромъ пѣснничества и рѣчистости, а сви околостоећи усхиѣени слушали су впечатливые иѣгове речи. Када сврши, мете свой шепиръ предъ а се на землю и рече озбильно и торжественно „плаѣайте!“

Совѣтникъ Гравини бапи првый еданъ дукатъ у шепиръ и сви околостоећи приложе по мало. Кадъ се шепиръ прилично напуни поди-

гне га стихотворацъ и новце изручи у крило сиротой майци. После овогъ протура се крозь гомилу и повиче двапутъ: „пуштайте ме да идемъ“, и одна му се разкрчи путь. Гравина незакасни да за нимъ иде и проговори му: „О добродушно дете, истина ти имена незнамъ, но надевамъ ти га; треба да се „Метастазіо,“ по грчкомъ толико колико „идући“ „пролазећи“ зовешъ, а ма ко да си, я те узимаю место детета добродушней и благодѣтельный певаче. Ты си мой сынъ, мой наслѣдникъ, мой пріятель и утѣха мое старости.“

Дете се смешило на брзо одушевленъ совѣтника и оде далъ съ нимъ. Кадъ добу оба кући Гравининоу изиѣе изъ иѣ у истой седеѣи пауциа и рекне къ детету: „Ей ты скитаче, одроде сына, по улицамъ ты неможешъ научити ципеле правити; я те више за сына непризнаемъ.“

„Алъ га я за мога, Трапезій,“ упадне му у речъ Гравина, „онъ више твоє име носити неће, я ћу га оденути као царевіа, а даћу му najlepшу собу у моіой кући, и онъ ће се звати Метастазіо.“ —

Петаръ Бонавентура Трапазіій подъ именовъ Метастазіо постао е првимъ Таліанскимъ поетомъ и веѣ у четрнаестой своіой години написао е едно жалостно позорѣ. Дѣла су му врло многобройна. Написао е 63 жалостна позорія и опере, 12 ораторія, 24 кантате, и силасто елегія, идила и сонета. Родіо се у Риму 3. Января 1698. а умр'о е у Бечу 2. Апріла 1782., гдѣ лежи сараѣнъ у цркви св. Михаила. —

Налази се людій, кои одъ природе іошъ у иѣжной своіой младости необычну способность за художества и науке притяжаваю, но немаю сви пута и прилике да такоу за времена развію а веѣой части треба способанъ учитель, кои да руководи како ће у животъ ступити. Ерь има младежи, коя примане у време наставляня науке са своимъ пазливости схвата да се у животу нима ползую и да се са поцрплнимъ наукама за себе и за свое саграѣане изобразе.

Многозналци люди образацъ су и благородны людій, ерь увиѣаю цѣль живота, и познаю да е у ниномъ саобраштаю правый путь човеколюбѣ, да се изъ земногъ живота у небесный преселе.

Найпрепоручителніе е време да се научи разумно и цѣли сходно живлѣти младость, зато тадъ не треба едного часка узалудъ пропустити, да се зато нужно знаѣ неприбере и да се на одговараюћій начинъ неупотреблява. к. н.

Како е некій сиромашный аптекаръ постао сребанъ,

У Браи, малой варошци у Франкуской было е на предимъ зиду аптеке на пѣяци озидане, начертанъ особитый живопись, съ кои се кућа прославила. Пре свега треба да се живопись опише предварително довольно, да се у истоме романтическа и памтевя достойна прича стекла, кою ћемо овде саобштити.

У почетку прошлогъ столѣтя живіо е у Браи некій имућный и наученый советникъ, Михаилъ Обре, кои е уедно и чланъ тамошнѣгъ парламента было. После неколико година свое женидбе роди му супруга кѣрь, кою е, предавши е ондашнѣмъ духовнику на воспитанъ свестрано а варочито у побожности навикао и изобразіо. Маделина Обрене само да е была добронаравна и побожна веѣ и найобчараваюћа и найлюбедостойна девоичица целе околине, и свакій, кои годъ е преко пѣяце ишао, почео е лакше ићи, кадъ се веѣ прилично високимъ зидинама камените куће приближю, у коіой е породаца Обре іошъ одъ памти-века сидела, да на прозору прекрасну Маделину види и да е поздрави. Маделина е свакогъ учтиво поздравила, кои годъ іой е Бога назвао, па ма каквогъ онъ стая и реда было. Кадъ пакъ нико ніе поредъ иѣны прозора прошао, и кадъ е мислила да е нико неће примѣтити, брзо е отишла преко пѣяце у аптеку, гдѣ се са младимъ лепимъ человекомъ забавляла. То е было надзиратель старогъ аптекара Ортуна, кои се звао Яковъ Сенакъ. Онъ е было изъ Нормандіе, у почетку за неко време было е као калфа у аптеки, али касніе добіе тако велико поверенъ кодъ свога господара, да му е аптеку сасвимъ предао. Умѣтний надзиратель текъ што е познао свою лепу и добронаравну сусѣдкнню, страстно се у ню залюби. Да іой свою неволю изясни, г. Сенакъ ніе пропустио; ерь Маделина долазила е готово свакій данъ у аптеку, коя е, као што е у оно време обычай было, и са ситницама трговала, да за кућу потребно купи. После неколико неделя она е све чешће у мирисный дуѣанъ долазила. У шестнаестой години девоичка е у найвеѣой вагри, и тада се дае лако обманути —, па и саме скромне и добронаравне томе подлежу.

Доста да су се ово двое млади често састаяли и по читавъ сать забавляли. Яковъ Сенакъ честный, дубокомислѣій, мало е говоріо, али е яко чувствовало и сваку и найспореднню стваръ примао. Правый потомакъ Нормандскій е онъ прекообычайно водео лепу Маделину и съ дана на данъ све е веѣма за нью чезнуо што е манѣ ово изьявлявао. Ерь онъ е было одъ незнатне породице, безъ заштите и пріятеля, странацъ у овой вароши. Онъ ніе никако веровао, да е то могуће, да онъ богату и отиѣну Маделину узме.

У исто време врати се изъ Париза Филиппъ Дибо, сынъ богатогъ трговца исте вароши, кои се више година у трговини упражнявао.

Младый Дибо свршіо е у Паризу школе пробитачніе, будући му е попечитель, еданъ одъ найразвратнѣй людій, сродникъ было, у чиіой е кући свагда приступа имао. Онъ се вратио као сввршениый научникъ и притворица. На одной вечерней забави упозна се са Маделиномъ, и одна іой изяви свою любовь, и стане іой говорити, како е иѣговъ отацъ пре неколико дана са старимъ г. советникомъ говоріо, да се опрїятельдѣ. Ни една ни друга страна, па шта више нико у целой варошци, коя іошъ ніе была додир-

нута моралнимъ кужинъ задаемъ паризскога живота, нѣ ни помислила на покварене прави, кои се претваранѣмъ свима допао бы. Родители девојке не само да нису овоме саюзу на путъ стояли, већ су држали да ће њинова кћи венчавши се са младимъ Дибомъ најсрећнија у варошници постати, и садъ су гледали да се то што пре сврши. Маделина као свагда послушна покори се вољи свои родитеља и ако е овогъ часа почела да тугуе. Она е нешто мало предчувствовала своју будућу судбину. Текъ после венчаня на неколико дана, дозна Маделина како јој е мио био надзиратель, кога одъ тогъ времена никако на прозору ни на вратима аптеке нѣ могла да види. Она е одъ садъ све већма туговала, али у потаи.

Јоштъ ни по године нѣ прошло было одъ Дибове свадбе, и Маделина га крозъ упозна. Она е презрела свогъ неваљалогъ супруга, коме е досадно было да се съ њомъ обходи, већ е тражио последнѣ женскиѣ и съ њима се често забављао. Онъ е често ишао у оближнѣ велике вароши и у Паризъ и доводио у Брац женскиѣ, съ којима се проводио и кое е о свомъ трошку издржавао. Маделина съ дана на данъ све се већма губила докъ јој најпосле и родителѣ одъ велике муке, што су своју единицу тако унесрећили, пре времена умру. Одъ овогъ времена Маделина непрестано е данонобно плакала и никако више нѣ могла свога мужа предъ очима гледати. Изъ тога породе се ужасни догађаи, и последня одъ ови имала е жалостный исходъ, да е Маделина побацила и после тога яко се разболела и умре.

Дибо радовао се, што ће се свое „лицемѣрке,“ као што е онъ називао, опростити и велико богатство наслѣдити. — У брачномъ уговору одредили су да сво иманѣ ономе ко одъ њи двоје живъ остане припадне — и заповеди те е јоштъ оногъ вечера у гробницу њѣны родитеља положи.

Чимъ су е саранили стане настоявати да се ни најманѣ што о умрлой у њѣговой кући неповеде разговоръ, притомъ наложи да себе добро уреди и осветле и ваљну вечеру сготове. Онъ самъ собомъ оде и по помрчини доведе младе непоштене Паризкинѣ, съ којима е целу ноћ частѣћи се провео.

Надзирателю Сенаку судбина Маделинина была е позната, и честа известія, коя е одъ служавке бѣдне госпоје дознавао јоштъ су му већу муку причинявала. Кадъ е онъ дознао за њѣну прерану смртъ, сасвимъ одъ великогъ бола изнемогне, а уедно и благодари свевишнѣму Створителю што е немоћну ужасны мука и патња избавио. Завѣнъ у огртачу изъ далека ишао е за погребомъ, и садъ е у свомъ срѣцу само јоштъ едну желю подрањивао, да мило Маделинино покривало јоштъ едномъ види. Одъ како се она венчала была, клонио се као одъ какве грешнице. Онъ е садъ непрестано чезнуо да е јоштъ едномъ види. Тако дакле купи две повеће воштане свеће и упуту се на гроблѣ. Одъ прилике могло е бити по ноћи, кадъ е Сенакъ са за-

паћномъ воштаницомъ у страшну гробницу сишао. Безъ да се и најманѣ страшио — света любовь сасма е преиспунила была њѣгово срѣце, те тако нѣ могла никаква друга помисао у њѣму се породити — корачао е поредъ мртвачки сандука докъ нѣ дошао до Маделининогъ и у исто га време одклони. У истомъ лежала е она лепа као ангео у белимъ венчанимъ аљинама. Воштаница, кою јој чело главе наместио бы, озарила е лепе разговетне черте лица; онъ е дуго стајао и гледао е одвећ жалостно. Најпосле привіе се къ њој; онъ е то чинио безъ вољѣ. Природа захтева њѣчо свето право; никада онъ нѣ помислио быо на таково што, да своју любовь подлюби. Сада, почемъ су јој уста као и цело тело живость изгубила усуди се те е полюби. Уплашенъ тргне се. Шта е то? Та она нѣ тако ладна као што су обично мртвачи! У овимъ устима топлый токъ крви јоштъ се нѣ уочио. Многомилостивый Боже, да ли е то могуће? Да ли Маделина нѣ заоста мртва? Сенакъ быо е особито искусанъ у медицини и кирургии. За тилый часакъ разреде јој одећу и почне кунати знаке живота. У истый ма яко се обрадуе; онъ е быо примѣтио некакву топлоту и крвотокъ. Любезна нѣ мртва. Брзо е упрти и изнесе изъ гробнице, да очекујемъ звонару свое одкровенѣ означи. Оба човека однесу Маделину у ћелию, положу е у креветъ и Апотекаръ препише јој нуждне лекове, а међутимъ отрчи самъ кући да нужна средства донесе. Онъ оде брзо и врати се, протрља јој тело са jakimъ мирисима и неколико јој капій у уста суну. На еданъ часъ после тога уздане и сва се ознои. Онъ јој отвори едну жилу на руци и крвъ почне да тече. Она отвори очи. Зачуђена гледала е около себе. Она е све то држала за лепый санъ. Напоследку Сенакъ яко обрадованъ повиче: „Буди Богу хвала и свима Светима! . . . Она е спасена! — Можете ли говорити, драга госпоіо? како вамъ е.“

„Хвала Богу, добро! одговори му. Али гди самъ я? шта се самномъ догодило?“

„Мала нека незгода догодила вамъ се. Ваше станѣ недопушта ми, да вамъ све саобштимъ. Кадъ будете оздравили све ће те дознати.“

„Али зашто я нисамъ у мојой кући, у мојој соби, у момъ кревету?“

„Особитый случай ту васъ е довео. Сутра ћете причину дознати. Садъ будите спокойни. Санъ ће васъ опоравити.“

„Али не овде. Страна околина страши ме. Я васъ молимъ, господинъ Сенаку, одведите ме кући. Овде не могу никако да останемъ.“

„Останите само до сутра. Ако се сада повратите може вамъ се здравлѣ јоштъ горе пометити.“

„Не! никако! Заклинѣмъ васъ живимъ Богомъ: одведите ме кући. Овде ми е сасвимъ досадно.“

Сенакъ нѣ јој могао молбу никако одбити. Црквенякъ донесе носилку, положи сасвимъ брижливо болну, и садъ е оба човека упрте и упуте се у варошь. Апотекаръ яко ожалощенъ,

што мора ово благо безсавестномъ мучителю издати. Неколико минута непрестано е мислио, да предъ Маделиномъ клекове, да јој све одкріе и да е закуне, да заедно побегну. Онъ е знао, да богобоязљива женскиња неће пристати да противу Божіе и людске заповеди преступи, и самъ се свои погрешны мислїи стидио.

Тако дођу кодъ Дибове куће и стану купати на вратима. Мало затимъ отворе. Самъ Дибо изађе са свећомъ у руци, стане прислушкивати и грдити што га тако доцне узнемиравао.

У највећој тишини уђу у кућу и спусте носилку Маделина устане. Дибо почне ужасно викати и стропоста се на патосъ. Уплашени послужители разбегну се кулъ кои. Страшно јуканѣ орило се по целой кући. Покварене Паризкинѣ изишле су изъ куће, као да јѣ е каквыи ангељ са пламенимъ мачемъ гонио. Црквенякъ и Сенакъ однесу у њѣну собу изъ умрлой воскресавшу женскиню, положи е на мекану постелю и набаве јој све потребно, почемъ у кући нѣ было никога живогъ. Сенакъ донесе изъ аптеке нове лекове и одреди јој да јѣ у павѣстно време употреблюе. Најпосле заспи. Садъ пођу люди да одбегше послужителѣ потраже, и тако наиђу на Богомъ заборављѣна Дибоа, кои е на земљи лежао. Нико одъ њѣгови послужителя нѣ га жалио; сви су преко њѣга у ономъ страу прешли и гледали да се што пре одъ куће одмакну. Оба човека подигну са и однесу у њѣгову собу. Они су мислили у почетку да е у несвестицу пао, и после виде да е сасвимъ оладнїо. Сви лекови были су безъ икакве асве. Страхъ е опіеногъ неваљалца умртвио.

Сенакъ се старао, да Маделину ничимъ не узнемирую. У едно исто време и радостанъ и боланъ доводио е лекаре и друге люде. Наеданпутъ се Маделина пробуди.

Дибо е на место пао мртвѣ! — редка промена судбине!

Сутра данъ положи Сенакъ у оногъ истомъ сандуку у коме е Маделина положена была Дибоа и сарани га а Маделина мало по мало особитомъ негомъ и надзиранѣмъ њѣговимъ предигне се.

Чимъ е устала све точно дозна шта се съ њомъ збило и изяви најтоплию благодарность своме спасителю.

Маделина наслѣди сво благо њѣногъ несрећногъ мужа, кои е у намери быо да сво благо, како свое тако и мразъ, кои му е Маделина донела, у највећој разкошности са блуднимъ Паризкињима растури. — Садъ нѣ више было никога, кои бы јој позиву њѣногъ срѣца на путъ стао. После толико у невољи проведены година постане супруга одвећ любѣћегъ Сенака, кои е међутимъ аптеку одъ свогъ господара кушио. Цела варошь радовала се саюзу ово двоје млади, кои су после тога дуго у највећој срећи и богатству живили, тако да су и своимъ послѣдовательима не само превелико благо, како у готовомъ новцу, у огромнимъ зидинама и польскимъ добрама, кое е благо послѣдовало после устанка Маделине, почемъ е Сенакъ дао начер-

тати на својой аптеки Маделину, како у мрт-
вачкомъ сандуку лежи, до нѣ смртъ съ косомъ
у руци, а спрамъ нѣ себе са некимъ лековима
у руци, коѣ Маделини пружа. И народъ отуда
уверенъ да е оиъ еданъ одъ найвештии лекара
рѣдо га е примао и изъ целе околине у невољи
дозивао и скупо му за нѣговъ трудъ плаћао. Већъ
и честно име оставили, кои су се вековима по-
носили, и съ прима равнали. А. си.

Први бой на Косову и смртъ Вукашинова.

(Продужено.)

„А шта ли си, боланъ, науио
„Са младѣмъ Милош' Обилићемъ, 375
„Са Милошемъ Подерскомъ войводомъ?
„У нѣгъ земля очи е упра
„Ка' и свою дику и обрану;
„Виде Срби, шта у нѣму лежи.
„Шта хотія съ Рельомъ одъ Пазара? 380
„Кои но е одъ Краише глава,
„Нити има безъ Релъ мейдана,
„Гђе се деси, ту е Србска хвала.
„А каква те мука навратила,
„Да насрнешъ на Юга Богдана? 385
„Рѣчь му се по свой земљи прима,
„Слушаю га мали и велики,
„Нѣ шала, соя і' Немањића,
„Нѣ шала, деветъ 'накихъ сина
„Юговића, деветъ воевода, 390
„Гласа даше свуда по свѣту,
„Одъ нѣихъ стрепе сви душмани наши,
„Србадія шњима поноси се:
„А ты съ тѣмъ хоѣшъ, кралоу, кавге.
„И то бы се, боланъ, опростило, 395
„Невѣранъ си, невѣруешъ никомъ,
„Свакій валянъ душманинъ е теби,
„Е несретну пошлѣтку се надашъ;
„Та невѣра проклинѣ се сама.
„Но са шта те оставише синци, 400
„Твои синци Марко и Андрија?
„Ето Марко, кога данасъ нема
„Правичниа нити юначниа;
„Повднако свуда хвале Марка
„Порадъ дивна племенита дара: 405
„Срѣ е юнакъ вѣранъ и погоданъ,
„Ни душманинъ не нађе му мане;
„Яндре нѣ лошиа одъ Марка,
„Млађиј братацъ на старіегъ гледи;
„Валяна те дѣца оставише, 410
„Срѣ съ невѣромъ вѣра непогодна.
„Све то видишъ мучанъ и невѣранъ,
„А памети іошъ се не научи.
„Одъ главнѣхъ Србскѣхъ войвода
„Сваки теби кидисати кадаръ, 415
„Али неће огрѣшитъ душе,
„На се грѣсѣхъ да ти прими неће;
„Я ко бы те узео на душу?
„Подобри се земљи и свѣту,
„Или умри, или се подобри, 420
„Насилъ ти данасъ на измаку.“
Кадъ међъ собомъ кнѣгу проучише,

И видѣше каквога е гласа,
Войвод' Гойко подла страшивица
Узмуха се и узмучи люто, 425
Нѣ што е муханатъ одъ срама,
Е невѣру у хрѣи юнаку
Нѣ ништа застидѣти кадро;
Но Гойко се быо препануо:
Туђа мука да ће быти туђа, 430
Како стече, да ће и растећи,
Нестати му власти и господства
Што му мукте уза брата дође,
Са тога се усплаири Гойко,
Те се съ кралѣмъ плаховито згледа.
Валянъ юнакъ банъ Углѣша бѣше, 435
Но узъ кварну браћу иштегю,
Да пристане, мора, за двоцомъ,
Ласно і' трећегъ залудѣти двамъ;
Лазова га кнѣга опамети, 440
Ка' изнова да на свѣтъ дође.
Остали се гости низа софру
Зачудише кнѣзи Лазаревой,
Те имъ магла спаде са очю,
Свою бруку и несрѣћу Србску 445
Осѣтише, те се застидѣше;
Свакій себи тврду вѣру дае,
Да се подло издавати не ће,
Ни крвничкомъ покорават' кралоу.
Банъ Углѣша рѣчь говораше: 450
„Нуто, браћо, бруке и срамоте,
„И укора страшна одъ свѣта;
„Зансто смо иштетили люто.
„Яохъ нама, кудъ ће наше душе?
„Сапреће ихъ суза сиротиньска, 455
„А сврхъ свега Урошева крвца,
„Те вѣчнѣ мукѣ допануће.
„Него, браћо, бољъ за времена
„Сиротиньи да се подобримо,
„И кодъ Бога мѣсто ухватимо. 460
„Не треба ми све земаљско благо,
„Кадъ ми душа у пакао мора.“
Кадъ су браћа брата саслушала
Краль Вукашинъ и войвода Гойко,
Ка' горопадъ да ихъ нека снађе 465
Побѣснѣше, и помамише се,
Да смѣяху, кидисати шѣху
На Углѣшу брата рођенога;
Ал' е мука уд'рит' на юнака.
У ту муку, у ту непогоду 470
Съ кнѣгомъ другомъ другій мезилъ дође,
Кнѣгу кралоу додаде у руке.
Краль е чати а грдно се пати,
Ту быяше повеће бѣде;
Кнѣга была одъ Турскогъ султана,
Амиръ Муратъ 'вако пише кралоу: 474
„Чуешъ мене, Вукашине кралоу!
„Кривъ си Богу, кривъ си и людинамъ,
„Кадъ изгуби господара свога
„Свога цара Царевѣхъ Уроша,
„И преоте землю прѣваромъ. 480
„Я царъ цара хоѣу да покаемъ,
„Позивлѣмъ те на мейданъ юначкій;
„Три мѣсеца рока теби даемъ,
„А рочиште гђе е теби драго,
„Или, кралоу, гђе се удесимо.“ 485

Краль се нађе у чуду голему,
Види мучанъ, да већъ куда нема,
Срб' га неће, Турчинъ войшти на нѣга.
Оба съ едне на нѣг' мрзе мане.
Нигђе нѣ нѣговѣсѣхъ яда. 490
Ко бѣснѣ съ добра и полуди,
Наймани га неволя обара;
Та ко нѣ богатоват' кадаръ,
Я како ће сиротоват' тужанъ.
Колко силанъ краль Вукашинъ бѣше, 495
Пуно силанъ а веће поносанъ,
Съ толико се снужди и покуньи;
Ни самъ не зна, шта га брже снађе;
А страшивацъ Гойко обумриѣ.
Банъ Углѣша држи се юначки, 500
Одъ софре е госте подигао,
Да му с' браћи не брукаю онѣ.
А кадъ сви три остадоше сами,
Краль Вукашинъ мало себи дође,
Те е браћи тихо говорю: 505
„Браћо моя Углѣша и Гойко!
„Ова і' кнѣга одъ Турскогъ султана;
„(Злослутница може погодити).
„Турчинъ мене на мейданъ зазива,
„Цар' Уроша хоѣе да покае. 510
„Я не могу боя учинити,
„Главни су ме издали юнаци,
„И войводе одустале мене,
„Нико поћи садъ узъ мене неће.

(Продужено.)

Арапи у пустиньи.

Досиѣ си на край предѣла и людскогъ жи-
вота, предъ тобомъ се шири тихо море пусти-
нѣ — неизмѣрима пешчара. Ты на ню ступашъ
са потайнимъ нѣкимъ ужасомъ. Іошъ ти мало
остае слушати гласъ човечій, пѣванъ птица, ри-
канъ, непрестано бленѣ стада, свирале пастир-
ске и шуштанъ ветра по дрвећу. Мало по мало
све то нестает, губи се. Шарено преливанъ боя
такође се губи. Ты ништа невидишъ осимъ пра-
ву пругу песка и надъ нломъ као разапето не-
бо. А између тога остае опетъ ништа и ништа.

Што далъ идешъ живогъ све већма пре-
стает. Животный задай природе, когъ ты пре па-
зіо ниси, нестает у шуштано воздуха међу ред-
кимъ влатовима траве. Тишина е страовита и ужа-
саваюћа.

Невидишъ никаквогъ брежулька баремъ ка-
квогъ кртичняка међъ тобомъ и зренникомъ. Ты
си са твоимъ камилама единый у природи живота.

Ты далъ ступашъ, ослушкуешъ каквогъ гла-
са крозъ смртну тишину, кои бы те водити мо-
гао; али све ћути. Твой вођа показуе ти пр-
стомъ немо два копля, коя се изнадъ песка дижу,
нѣгово су око стра и пустиня изоштриди. Ты ни-
шта невидишъ. Потомъ видишъ две црне точке
на хоризонту са твоимъ увеличаваюћимъ стак-
ломъ, а твой ій вођа за два коньика познаде.
Они су те одавна смотрили ерѣ се оставише. За-
тимъ се пажливо приближиваше; синове пусти-
нѣ плаши само твое страовито огнѣстрелно о-

ружѣ. Они стрепе одъ нѣга кадъ га само угледаю и руке нѣже повлаче се одъ плячке.

Ты їй гледишъ. Прии су, мали а мршаби, образацъ нѣнове суве пустыиѣ. Ты їй пыташъ: „Гди седи Емиръ? а самъ нѣговъ прїятель и имаѣ на нѣга заштитно едно писмо.“ Они те прїятелски одведу къ станишту кулъ ты оѣшъ. Они ти покажу нѣгове чадорове. А ты невидишъ ништа, невидишъ са увеличавајућимъ стакломъ ништа, што нѣино соколово око онако голо види.

Ты преводишъ а ујутру опазишъ црну нѣку точку, коя се све више и више увећава, у само е вече достигнешъ и хтео бы тамо за поћиште ићи; алъ твои разумни вође не даду ти опоминући те; велики и зли пси вођу у великимъ гомилама обколяваю чадоръ Емировъ и станиште и стое као запета пушка, да свакогъ оногъ разтргну, кои бы се усудио тамо приближити.

Рано сутра доѣшъ у кругъ прии чадорова. У среди стои већїи Емировъ зелене бое, о-кружень чадорима нѣгове породице, а одвоењ одъ чадорова свогъ племена подалекимъ разстоянїемъ.

Тебе доведе вођа подъ нѣговъ чадоръ. Нѣга ту нема, ерѣ е юче отишао да провиди пустыню.

Видишъ троє мужке дече и єдну девоичицу гола јошъ спавајућїи: трогодишнїѣ едно дете почива на кобили; међу кокошима пакъ, измеђ копя, и на њима лемаю друга.

Кобида подиже главу, спусти пажливо спавајуће дете съ врата и оде полако преко спавајуће дече да господара поздрави.

Арапанъ, кои е сада твой угоститель постао, пружи ти руку вичући; „Некъ е съ тобомъ миръ.“ оне исте речи, кое е Аврамъ пре толико столећа казао: а ты му одговарашъ: „И съ тобомъ некъ е миръ.“ Потоме подигне дванаестъ и више пута твою руку а свою полюби пытајући те: „Како си ми брате?“ а ты опетъ нѣга дванаестъ пута то исто запыташъ.

Па онда те полюби у браду, ерѣ у источнымъ земляма носе люди браде, само несмеду робови и онаи, кои е осрамоћенъ или обезчешенъ. Притоме говори: „Нека Богъ на мой чадоръ съ твоимъ долазкомъ благословъ излїе и у нашъ станъ. Добро ми дошао!“

Ты му одговоришъ одъ прилике опетъ тако. Онъ те полюби наново у браду са новымъ поклономъ. И ты томе одговарашъ.

Садъ те текъ узме за руку и у мензиль одведе, или чадоръ Емировъ за госте, коме е дете твога вође већъ явило за тебе.

Кадъ уѣшъ наѣшъ Емирове люде како већъ стеру ѣлиме, јетукѣ и т. д.

Емиръ ступи садъ у чадоръ да тебе поздрави. Опетъ наступе дугачки поклони, грдївїа и полюбци у браду. Донесе се чибукъ и кава, твоє камиле отоваре, побрину се за твоє конѣ, напоє їй и наране. Учтиво те запытаю шта имаѣ волю, оѣшъ у стану на конакъ остати ил' ѣшъ далъ путовати и кудъ.

Ты изяснишъ твой посао. Донесе се ручакъ. Твоє дружество сащипаваю найодабранїи лю-

ди изъ стана; учине ти почестно место. Съ тобомъ се обходе на najlepшїи начинъ. Што najlepше има преда те се изнесе; ту ти е кукурузъ, млеко, сиръ, вође и медъ. Ако ли си у гостима кодъ Емира, буде и кувана и печена меса. Ёдо се левомъ рукою недодира него све десномъ. Руке се са цешномъ марамомъ испрашу, коя се после преко колена простре. Кадъ се еде онда се ништа не говори. Свакїи чешля прстима свою браду, коя е станиште анѣла. Донесе се чибукъ и кава и онда се почне разговарати. Све е весело и по гдекои прича изъ „хиляду и єдне ноћи“ приповедке.

Ако само єдну ноћ у стану останешъ и другогъ ютра одешъ да видишъ Емира, или чега другогъ ради, даю ти доручакъ, старешина се постара да дозна за твоє добро здрављъ и за спаванъ.

Кадъ оѣшъ да одпутуешъ старешина се извїява што те нїе могао болъ дочекати. Жао му е што си се тако замало бавїо. Разстанакъ е такође у изражаима богатъ. Грле се, по сто се пута Богомъ благосїля, потомъ долазе голубци у браду, па онда пояхиванъ на конѣ. Препитателна средства за тебе и за твоє камиле, као и зобъ за конѣ, све е то повезано и намешћено. Ако су опасни путеви јошъ те до у првїи станъ одирате.

Тако бы те ако бы што какавъ твой конѣ занемого или се иначе ты коимъ посломъ задржавао за осамъ и више дана држали. Можешъ ако имаѣ волю при разстанку дати комъ слуги кою маленкоств вештачку и онда благосїляна добри людіи далеко за тобомъ звоне.

к. н.

М о д а.

Нїе башъ найпробитачнїе озбїльно о моди говорити, ерѣ е ова богиня тако непостояна: Оно што е юче по моди было нїе веће више данасъ и т. д.

Свуда имаю они люди, кои хоће по моди да живе, преко мере посла . . . они немаю ни єданъ тренутакъ ока одмора: ютро, подне, вече, концертъ, балъ, тоалетъ . . . пакъ и то све јошъ доста нїе! И самъ квартиръ, собнїи намештай, ношиво, еквипажъ, конѣи, амови, єдномъ речи све мора по моди да будне. А мода се свакїи часъ меня . . . то е башъ права неволя.

Они люди, кои само по моди живе, сматраю себе као Богъ зна како несретне, кадъ они оно, што е по моди оскудѣваю: „и та марама на врату нїе већъ више нобљъ; капутъ незакончана се садъ већъ подъ грклянъ; оваїи шеширѣ нема најновїо форму; та се боя неноси више; таки се шталови за шетанъ неупотребљаваю више.“ Ако е ко тако несрећанъ, да е у шетню пре нежели што е своє ствари добро промотрио, изишао, онда е таї за друштво по моди изгубљенъ човекъ. Онда нека слободно бега, докъ га јошъ ко види нїе, ерѣ е иначе пропао.

Али на срећу нїсу зато опетъ сви люди на свету робови моде постаїа. Даровити люди немаю када да о нѣой мисле, ерѣ они и за друге

ствари мало времена имаю; строги и немилосрдни философи кадкадъ е толико презиру и противъ нѣ вичу, да неможе грѣе бити.

Одъ пре се догодио некїи смешанъ случай у Паризу. Нека дама одъ прилике око четрдесете године стара уважавала е моду као нешто највиспреиє и најболъ на свету. Нїе была лепа, пакъ е зато опетъ кадкадъ такове альине носила, да су е јошъ ружнїомъ чиниле. А зашто то? зато, што су по моди были.

„То нїе по моди,“ быле су їой најслађе и najlepше речи; ни за кое благо не бы она одъ овы речїи одустала была. Често е говорила:

„Све оно што е годъ по моди, мора лепо да стои и да одликує.“

„Али кадъ е што смешно у моди?“

„То не може никако бити.“

„А кадъ вамъ оно, што е по моди, ружно стои?“

„Зато я ништа немаримъ.“

„Кадъ бы васъ она приморала, да вы вашъ вратъ го носите, а вы и. пр. немате лепъ вратъ?“

„Я бы се зато опетъ тако носила.“

„А кадъ бы мода была, да до колена сухнѣ носите?“

„Я бы и то чинила.“

„Пакъ . . . да вамъ се јошъ и подвезе одъ чарапа виде?“

„О, све бы я дала да се види, што годъ бы по моди было.“

Мужу ове даме, кои е сасвимъ противни мислїи быо, падне єдаредъ на память, да нешто начерта, пакъ да то своїої жени у место журнала подметне. Онъ начерта даму, коя е на глави у место другога накита, грдну и репату репу и мала, и подъ овимъ начертанїемъ напише: „Права природна репа.“

Дама е дуго времена начертанїе са проицателнимъ погледомъ сматрала пакъ онда повиче:

„О, како е то за чудо лепъ копфлуцъ! како е оригиналанъ: башъ права природна репа! Е где садъ се и растѣїа у коси носе!“

Нѣиъ мужъ чїнећи се о томе невештъ рекне їої:

„Та нїе то ништа, бога ти! Та то нема никаквогъ смисла. Я неверуємъ да ѣшъ се ти усудити, да се тако смешно накитишъ.“

„А зашто не, богати? Та то нїе ни најманъ смешно а ружно . . . а ружно . . . зацело нїе . . . то е садъ у моди, пакъ сотимъ свршенъ посао. Нека ми одма єдну репу донесу. Мы ѣмо данасъ ићи у оперу, я оѣу, да се са овимъ копфлуцомъ прва покажемъ.“

Мужъ се претварао, као да їої онъ то јошъ сасвимъ неодобрава, али жена оѣе па оѣе. Она углави одма репу у косу пакъ овако накїѣна оде у оперу. Нѣной су се моди сви чудили и дивили, али не онако, као што е она мислила. Сви су е на очигледъ изсмеявали и ругали їої се, тако да е она лако видити могла, да се то све на ню односи. Сирота дама врати се сасвимъ жалостна и зло расположена кући.

„За предивно чудо,“ рекне она, „мой е копфлуцъ быо по најновїої моди, пакъ су ми се опетъ сви смеяли.“

„Моя любезна, одговори мужъ, я самъ ти казваю, да теби никаква мода не доликуюе; треба да се по твою лицу управляешъ. Репа плавоуъ лицу ни на кои начинъ доликovati не може.“

Одъ то доба нѣ се та дама башъ тако строго по модѣ и журналима владала.

Черте изъ живота Великогъ Петра.

Юшъ у найранниой младости образовао се Петаръ Великий за войника, свосю е съ радочу све тегобе и незгоде, коѣ е войничкѣй животъ са собомъ доносю, и навикао се быо на найпростѣи и найсуровѣи начинъ живлѣня. Кадъ му е едва десетъ година было, составю е онъ у Москви изъ млади племиѣа едну роту войника по начину немачке правилне войске, живю е у стану те роте подъ шаторомъ, и подчинявао се сведневнимъ упражненима и извршавао е све послове просты войника. И зато е онъ одбю одъ себе, назвати се капетаномъ ове прве правилне у Русѣи войске; него е шта више почео служити одъ найнижегъ степена, како бы само и онъ самъ службу войничку основно изучю. Онъ е дакле неко време быо и добожаръ, а затѣмъ пуну 12 година простъ войникъ. Кадъ е быо одреѣенъ за стражу данъ, онда е спавао са другарима своимъ подъ шаторомъ, или у дашчари, стражарию е и ноѣу и даню, и ео е са осталимъ найпростѣю войничку рацу. Кадъ е едномъ граѣено едво утврѣенъ за войничка упражнѣня, довлачю е онъ са осталимъ войничима землю у колицама, коя е онъ самъ направю. Овимъ начиномъ не само да се младый юнакъ и самъ навикао на све тегобе, него е и свима онима, коѣ е за воену службу ображавао, добримъ примеромъ предходю. Сувѣтно воображенъ о преимуществу благороднички фамилия онъ е свакомъ приликомъ изсмѣявао; напротивъ тога тежю е онъ удити отечественомъ племичеству право и достойно честолобие, да сирѣчь собственомъ заслугомъ по примеру нѣговомъ до чести, достоинства и преимущества доѣу. Ова мысао и тежня Петра Великогъ дала е повода указу нѣговомъ одъ год. 1722. гласеѣемъ о распореду и устройству чинова, по коме указу опредѣлявана е само правителствена служба преимущество едного лица надъ другимъ, и да нико не може другѣи чинъ уживати, него онай, кога е у служби получю; кои пакъ не служили или нѣ никадъ служю, таѣ да не може имати никакавъ чинъ.

Кадъ е после овы юношески воены упражнѣня постало морепловство и подизанъ флоте, ваймилии посао и занимаѣи Петра I., кои е самъ у Сардаму и Амстердаму као простъ раденикъ у бродницама радю, служю е овай неодморный владаоць исто тако, као и нѣгови поданици и на флоти, починюѣи одъ найнижегъ степена, и дотерао е у служби до контр-адмирала, чимъ се онъ яко задоволявао, тако, да е подпуно признавао заслуге свои адмирала и вице-адмирала, кои су одъ нѣга у чину старѣи были. Едаипутъ быаше упрасно едво место вице-адмирала, коѣ бы

се поунити имало. Царъ Петаръ Алексѣевичъ поднео е прошенѣ адмиралской колегѣи, и молю е за то место контр-адмирала, излажуѣи свое досадашнѣ заслуге у морской служби. Стваръ ову узела е адмиралска колегѣя у зрело расуѣенъ, и дала е ово упрасно место другомъ контр-адмиралу, а одбю е просьбу Петра Алексѣевича слѣдуюѣимъ одговоромъ: Колегѣя адмиралска признае нѣгове досадашнѣ заслуге, и нада се, да ће се онъ и у будуѣе одликovati и юшъ заслужнимъ постати, и дае му надежду за скоро авансиранъ у чину, чимъ се буде згодна прилика и празно место показало. Но сравнивши нѣгове досадашнѣ заслуге у морской служби са заслугама оногъ другогъ контр-адмирала, нашла е, да онай дуже на мору као флотскѣи офицеръ служил, и да се при многимъ приликама на мору сѣбно одликовао, чега ради нѣ могла адмиралска колегѣя другѣе по правичности поступити, него е засадъ дала првенство оному другомъ, и произвести га за вице-адмирала. Петаръ е быо врло задоволянъ са овимъ одговоромъ, и рекао е при двору, кадъ се речъ о овомъ авансираню повела, слѣдуюѣе: „Чланови адмиралске колегѣи врло су добро и правично судили. Да су они были толико подли на да су изъ ласкани мене моме садругу предпоставили, они бы зацѣло скупо зато платили.“

Зачиници.

Речъ „фала“, често се меѣе на место многи други рѣчий, коѣ су сасвимъ другогъ значѣня, као и п.

* Ако одешъ у кафану, маргеръ ти доѣе и понуди те са прномъ ка-

фомъ, ты му рекнешъ фала, то значи: „немамъ мамурлука да пиѣмъ киселицу.“

* Ако извадишъ кесу са дуваномъ, а некѣи услужный прѣятель запита те, „оѣете ли артице за цигару“, ты му рекнешъ „фала! т. е. иди па купи дувана ако ти треба!“

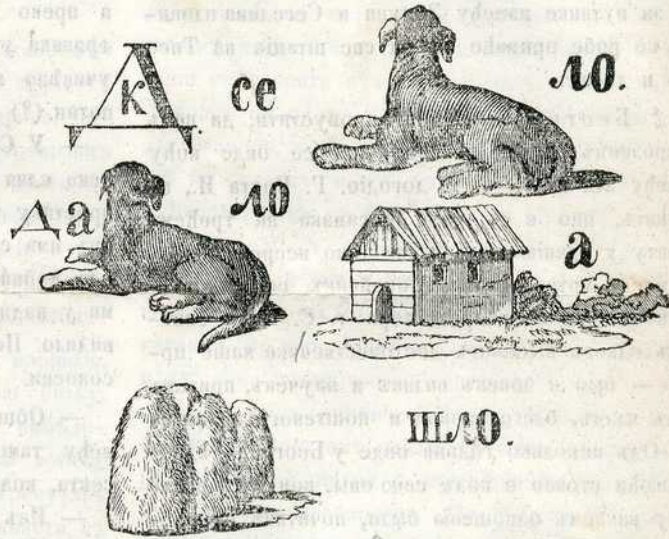
* Ако одешъ шетѣи ради у нивару, а келнеръ те запита оѣешъ ли пива, ты одма потуришъ твоѣ „фала“, то значи: „нисамъ донео лонче за квасаць.“

* „Фала“ рекнешъ често и оному асталскомъ прѣятелю, кои, видивши те спремаюѣегъ се на ручакъ, поклонати се и виче ти: Желимъ вамъ прѣятанъ ручакъ, а то значи: Опростите, и я самъ данасъ туѣ гостъ.

* Ако одешъ у читалиште, па тражишъ Кладерадача или Подунавку, а други те нуди са новинама Народнимъ или другимъ ты рекнешъ одма „фала т. е. не спава ми се.“

РЕБУСЪ.

(Народна пословица).

Хуѣе нѣсно, да нѣсно рѣта се нѣшо.

ЕРАКЪ И ПЕТАКЪ.

Петакъ. Познаешъ ли ты некогъ Голотрѣиѣа?

Еракъ. Юкъ! Непознаемъ га.

Петакъ. А некога Шмалцбергера?

Еракъ. Кога?! ... Шмалцбергера? ... То бы юшъ прѣе Голотрѣиѣа познао.

Еракъ. Чудне ствари! контрола е укинута, а и одъ жельно очекиване чини ми се, да неѣе ништа быти.

Петакъ. И мени се чини, да одъ нѣ ништа быти неѣе.

Еракъ. А зашто да небуде ништа одъ нѣ?

Петакъ. Што се бое, да ће и репата звезда на ню ма и незвата доѣи, а она носи са собомъ велику метлу.

ДОМАЊЕ И СТРАНЕ НОВОСТИ.

Земунъ. Кодъ насъ су виногради скоро већ сви обрани. Туже се люди, да имъ берба башъ не испала по жељи, еръ се баръ една трећина манѣ добивало вина него лане. И изъ Фрушке горе долазе намъ такве вѣсти о берби, и тамо, веде, неће у пола толико вина бити колико лане.

— Паропловна агенција обзнануе, да ће одъ Понедељника 29. Септембра о. г. почети, пароброди за путнике по слѣдуюћемъ реду пловити: Изъ Земуна у Пешту: Недељомъ, Понедељникомъ, Средомъ и Петкомъ, у 10 сатиј пре подне (за три дана). Изъ Пеште у Земунъ: Понедељникомъ, Средомъ, Четврткомъ и Суботомъ, у 7 сатиј изјутра (за два дана). Изъ Земуна у Оршаву: Четврткомъ и Недељомъ, по долазку пештанскогъ брода. Изъ Оршаве у Земунъ: Вторникомъ и Суботомъ изјутра. Изъ Земуна у Сисакъ: Понедељникомъ и Четврткомъ, у 12 сатиј у подне. Изъ Сиска у Земунъ: Вторникомъ и Петкомъ изјутра. Зато што е вода у Тиси врло опала, нећеду до даљгъ расположениа, парне лађе за путнике између Земуна и Сегедина пловити, но робе примаће се за све штације на Тиси као и досадъ.

† Београдъ. Немогу пропустити, да вамъ о грозномъ случаю невимъ, кои се овде ноћу између 23. и 24. о. м. догодіо. Г. Коста И., адвокатъ, пао е съ врѣа басамака на трећемъ спрату у зданию кодъ елена тако несретно, да е на месту мртавъ остао. Покойникъ, синъ общепочитованогъ протопресвитера г. С. И. и синовацъ едногъ високогъ достоинственика наше цркве — био е човекъ ваљанъ и наученъ, притомъ јошъ младъ, благе нарави и поштеногъ характера. Одъ неколико година овде у Београду адвоцирајући стекао е кодъ своју оны, кои су съ њиме ма у каквомъ одношенію были, почитанѣ и поверенѣ, а родители и пријатели оплакују у њму много сина и вѣрнога друга. Лака му земљица была! — Исте ноћи некиј Коста, бакалинъ на Сави, добіе неколико ножевны убода одъ допова, кои се у дућану његовомъ прикрио и поарати га намеравао. Лоповъ тай био е Турчинъ; онъ е по фесу, кои е у дућану остао, другіј данъ уваћенъ и власти предавъ, где ће за свое дело награду приимити. Убоди пакъ — кажу — да нису опасни, и да ће иј страдалникъ моћи преболети.

— Изъ Вуковара јављу, да е између Варадина и Осѣка направљенъ брзоявъ, али да нигди нема на томъ простору брзоявне штације. Жица не одъ бакра него одъ обичногъ гвозђа.

— У Суботу 14. Септ. отворило е скупштину своју у Бечу друштво Филолога. Између остали говоріо е г. Професоръ Миклошић слово о узаймности класичне, дакле съ едне стране о изтраживанію грчкогъ, латинскогъ и источны езика, съ друге сране пакъ о изтраживанію помодне, германске, романске и славенске филологіе. Назначіо е, како су одкровенія на области едной свима

другима, посредно или непосредно добро долазила, ербо езичи имаю као и религіе и нрави кодъ различны народа до душе свагда разне видове, али ипакъ сачуваше трагове сродства. Затимъ се обазрео на важность народногъ епоса, когва постанакъ изъ народны пѣсама дае се по већој части доказати. Тако е финско стихотвореніе Калевала текъ у новіе доба састављено изъ постоећи народны пѣсама, а еданъ немачкіј пѣсникъ покушао е подобно съ успѣхомъ изъ ербски народны пѣсама. Признао е наипосле заслуге њмачке филологіе поради сравнителногъ изтраживанія езика, коя се изобразила ученѣмъ класичне филологіе. (Св.)

— Господинъ баронъ Сина намѣрава у Гедели велику едну галерию ликова завести, у којој ће искључително аустрійски вѣштаци заступљени бити.

— Изъ Дубровника пишу зв. бечкимъ новинама, да су знатне новчане пошिल्ке приспѣле на княза Данила. Тако е добио ови дана преко рускогъ конзула у Трсту неколико хиљада дуката, а преко некогъ французскогъ капетана 60,000 франака у златнимъ Наполеонима. То е наравно учинѣно веома обазриво, да остане стваръ у потаи. (?)

— У Сплѣту е на петомесечный затворъ осуђена една особа, коя е измамила была едномъ простагу три дуката у злату, преваривши га да онъ има средства да може едного његовогъ сына одъ войнике ослободити. Почежъ е онај сиромма у нади преваренъ остао, ова стваръ изиђе на видило. Подобни примери правде врло су спасоносни.

— Обш. Нов. пишу изъ Єрусалима, да се међу тамошнимъ мухамеданцима начинила една секта, коя Мухамеда ни за што недржи.

— Изъ сѣверне Арапске јављу за опасну побуну. У покрајини Асиру станую неки независни слободни Мусулмани, кои се држе за потомке Мохамед-бен Абд-ел-Вахаба, кои е године 1753. основао секту Вахабита. У прошломъ столѣту и овога столѣта јако су напредовали; и Турци, и Персіјани држе иј за горе ђауре одъ христіана. Године 1801. устану на Турке и 1808. године отму Дамаскъ. После неколико година поврате Турци, што су изгубили, а године 1814. зароби Мехмед-Алія његовога поглавицу. Одъ неколико година почели су се Вахабита опетъ дикати. Они су више пута нападали на Турску, протерати су лани бажибозуке изъ Дезана и отели су одъ Турака варошъ и областъ Гонфону. Међутимъ су Бедуини 2000 Турака потукли на другомъ месту. То се догодило у Јунию и Јулію и Порта хоће сада да преустрои войничку управу у Арапској.

— Велико руско друштво паробродарства наимило е едну пристаниште и у Алгеріи, гди ће држати стоварниште угља.

— Петроградски листови доносе известія о царевомъ путовању, кои се съ царицомъ и вели-

комъ княгиньомъ Мариомъ Александровомъ кренуо по гвозденомъ путу до Ивера, куда е јошъ оно вече дошао. Сутра данъ посетио е съ царицомъ манастире и идућегга дана кренули се царица далѣ до Клина, и преко Дмитрова и Ростова до Ярослава, царъ е пакъ остао у Тверу, гди ће прегледати различне заводе и после за царицомъ отићи. Царъ и царица неће едну ићи у Москву, него преко Ярослава по Волги до нижняга Новгорода, а отуда врагиће се у Москву, гди ће у Кремљу неколико дана остати. У нижнемъ Новгороду бити ће изванредне светчаности за бављениа цара и царице. Башъ прве седмице месеца Септембра тамо е најживљивы великій вашаръ, на кои долазе различни азійски народи. До 80.000 кола дође тамо томъ прикомъ и донесе робе, коя вреди до 50 милиона рубала. Каванци, польски Жидови, Букарци, Чухонци, ногайски Татари и Калмуци, у кратко најразличнији народи стичу се ту у своемъ народномъ оделу, а то е врло диванъ погледъ.

— Изъ Париза јављу подъ 31. о. м. Данасъ е саранѣнъ Князь Ђика. За богатимъ са 6 кола запрегнутимъ колма ишао е еданъ православный свештеникъ у „великой“ одежди. Князь е био 46 година старъ, и као што общте говоре, одвећъ милостивъ. Погребу е присутствовала њгова мати и млада њгова красна супруга, такође членови турскогъ посланичества овдашњи, Власи и силный светъ. Одъ двора нису была ни една каруца.

— У Бриселу се слободи печатѣ подиже величествена штатуа. Калунъ е 20. Септ. већъ приспѣо на коли изъ Антверпиа. Скоримъ ће се штатуа сама у кр. ливници лити.

— Имери, грчкомъ листу, кои излази у Трсту, пишу изъ Атине, да е 20. изишла една краљѣвска наредба, да се зида у Атини нова гимназіа, коя ће се звати Зосимова гимназіа, у честь браће Зосима, кои су много чинили за просвету грчкога народа. Истѣй листъ јави, да е г. баронъ Сина, грчкиј посланикъ у Бечу, дао грчкој влади 200.000 драхма на благотворне цѣли. Говори се да ће онъ доћи у Атину, кадъ се стане академіи темель полагаати.

Станѣ воде.

На Дунаву	1 ст. 9 в.
На Сави	нарастла са 1 „ 5 „
На Тиси (Кодъ Титела — Августа)	— „ —

Съ данашнимъ листомъ свршавасе трећа четвртина овогодишњгъ течаја Подунавке.

Многи одъ наши предбројника нису намъ јошгъ предплату положили: мы иј найучтивіе умоляемо, да бы то што пре учинити изволели.